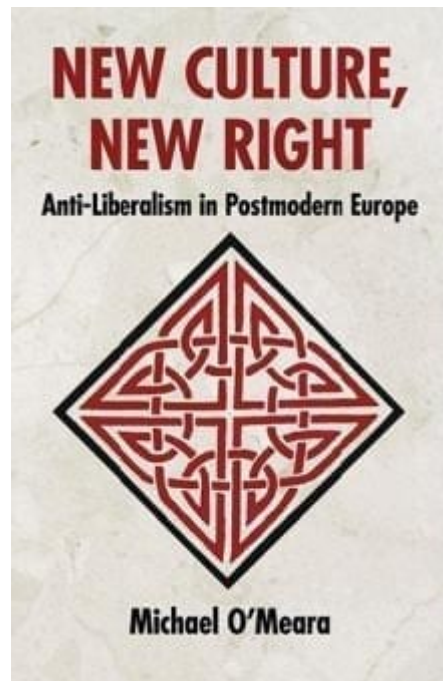

Autorka: Manon Welles

Nová pravice se v poslední době octla v hledáčku pozornosti mnohých, z nichž si někteří pod tímto označením bohužel představují **občanské nacionalisty v trumpovských kšiltovkách**. **Nová pravice** však existuje už přes půl století, když si v posledních letech ze své evropské kolébky konečně našla cestu také za oceán.

Tento zmatek a nepřesná pojmenování se dost podobají situaci, kdy se svého času každý Trumpův příznivec začal hlásit k alternativní pravici, aby tito lidé následně „značku“ úprkem opustili, když ji média označila za neonacistické hnutí. A někteří se už skutečně pokoušejí nahradit novou pravici pravicí skutečnou (což je také jméno úvodu knihy Michaela O'Meary *New Culture, New Right*).

Na základě četby novopravicových evropských autorů jako Alain de Benoist, Guillaume Faye či Tomislav Sunic i zmíněné O'Mearovy knihy z roku 2004 a četných debat si s Novou pravicí spojují následujících deset základních postojů.

Jakkoliv se pro zjednodušení hovoří o Nové „pravici“, existuje tato socio-politická filozofie mimo typické pravolevé rozdělení. Jakmile do myšlení Nové pravice trochu proniknete, rychle si uvědomíte, že ji nelze snadno přiřadit k jakémukoliv mainstreamovému politickému proudu, protože stojí v čele nového způsobu bytí, který vyžaduje proměnu smýšlení mnohem hlubší, než dokáží obsáhnout obyčejné programové body.

Návrat posvátna

Přestože řada lidí na Západě věří v Boha, naši společnosti posvátno rozhodně nevládne. Namísto toho se středobodem našich životů stala ekonomika – v práci, při nákupech i okázalém cestování a spotřebě. Zbývající „svátky“ slouží především jako sekulární oslavy, soustředěné mnohem více na nákupy vánočních dárků a velikonočních pochoutek než cokoliv posvátného. Náboženské debaty se pak smrskly na spory o jednotlivých bodech morálky.

Nová pravice se zasazuje o svět znovu uspořádaný kolem posvátna – ne však v moderním republikánském významu, tj. dostat každého v neděli do kostela. Ne, Nová pravice si představuje svět v mnohém podobný antickému Řecku a Římu, kde bylo posvátno součástí přírody i každého aspektu bytí, nikoliv jako pověřčivost, ale coby nedílná součást života společnosti. Samozřejmě se vedou nescetné debaty, jak by něco takového mělo vypadat a zda je to vůbec možné. Navíc lidé z novopravicového prostředí často tíhnou spíše k předkřesťanské evropské duchovnosti, jakkoliv se samozřejmě najdou i sympatizanti křesťanství a východních náboženství.

Ochrana životního prostředí

V minulosti byla „konzervace“ celkem pochopitelně základním stavebním kamenem konzervatismu a konzervativci zpravidla chtěli chránit svou zemi, hodnoty, tradice, rodiny i národní společenství. K ochraně životního prostředí se hlásili dlouho před liberály. Dnes se z konzervativců naneštěstí stali kapitalisté, kteří se s vidinou zisku na životní prostředí neohlížejí. Zde se Nová pravice od hnutí typických pro americkou „pravici“ odlišuje asi nejvíc – a mnozí stoupenci novopravicových idejí zacházejí v environmentalismu ještě podstatně dál než typičtí američtí demokraté, když prosazují hlubinnou ekologii a silnější ochranu práv zvířat.

Antikapitalismus (zodpovědný kapitalismus)

Nová pravice se proti kapitalismu vymezuje z mnoha důvodů. Kapitalismus (stejně jako socialismus) vidí společnost a lidstvo výhradně optikou hospodářského života. V dnešním prostředí materialistického podnikatelského podnikání tak málokdy zaznívají vážně míněné otázky jako „Je ten produkt dobrý pro děti?“ nebo „Pospěje tento produkt celkovému zdraví našeho společenství?“ Konečné slovo má tak vždy démonický všemohoucí dolar a cena akcií, bez ohledu na to, kolik to bude stát zbytek světa.

Kromě škodlivých dopadů ve vyspělých zemích likviduje kapitalismus i společenství ve Třetím světě bezohledným využíváním přírodních zdrojů a faktickým zotročením tamějších obyvatel v továrnách s často otřesnými podmínkami. Na Západě se potom střední třída stala *de facto* korporátními nevolníky, kteří vedou prázdňé, neuspokojivé životy vyplněné nesmyslnou prací pro velké korporace, aby si mohli nakoupit výrobky jiné gigakorporace.

Podle Nové pravice by ekonomika měla sloužit lidem, nikoliv naopak. To však ještě neznamená obhajobu socialismu nebo komunismu: Nová pravice totiž věří v místní kapitalismus menšího měřítka, nikoliv globalistickou expanzi obrů jako Walmart nebo Amazon, kterým nemohou místní podnikatelé – často s mnoha generacemi trvající tradicí –

konkurovat a bankrotují.

Zdravá společenství

Nová pravice podporuje zdravé komunity, kde se dospělým i dětem díky přítomnosti dobrých škol, smysluplné práci a bezpečnému prostředí dobře žije. Místo „progresivní“ cesty se však po hodnotách, které by takovou zdravou společnost pomohly vytvořit, raději poohlížejí u časem ověřených způsobů tradičních kultur.

Proto Nová pravice podporuje tradiční úlohy obou pohlaví, aby děti nemusely být vystaveny **negativním dopadům jeslí**. Přestože neupírají ženě právo na kariéru, pokud se pro ni rozhodne, uvědomují si, že většina žen je šťastnější, když může zůstat doma se svými dětmi. V ideálním případě by se tak zaměstnání mimo domov místo nezbytného požadavku pro přežití stalo pro ženy jednou z více možností.

Nová pravice vnímá velmi pozitivně přirozenou hierarchii, kterou bychom měli chápat ne jako třídní útlak, ale víru v odlišné nadání různých lidí. V jejich vizi zdravé společnosti různé třídy – rolníci, akademici, učitelé, doktoři, údržbáři, vůdci – společně pracují na vytváření takové společnosti, v níž je všem lidem projevována úcta a uznání jejich významu.

Nová pravice se staví za lokalismus, a to včetně místních vlád, jelikož si dle jejího přesvědčení rozmanitá kultura světa zasluhují osvobození zpod nadvlády byrokratického, zkorumpovaného a neustále bobtnajícího státu. Místní vlády umožňují každému společenství, aby si nastavilo své vlastní zákony a hodnoty, takže zatímco by třeba San Francisku nic nebránilo uzákonit sňatky homosexuálů, městečka na americkém venkově by mohla odepřít užití svých daňových výnosů na financování potratů. Místní vlády znamenají v ideálním případě svobodu a spokojenost pro všechny.

V kontextu moderní Evropy a Americe vystupuje Nová pravice proti masové imigraci, **která zatěžuje veřejné rozpočty** a snižuje mzdy pracujícím lidem. Nová pravice se domnívá, že sama společenství by si měla rozhodnout o tom, zda o imigraci stojí či nikoliv – namísto současného stavu v západní Evropě a Severní Americe, kdy jim je masová imigrace vnucena silou shora. K tomu všemu navíc imigrace škodí i kultuře samotných imigrantů, kteří po příchodu na Západ často opouštějí své tradiční pokrmy, náboženství i způsob odívání.

Zodpovědný přístup k technologii

Zkraje 20. století se mnozí evropští filozofové s ohledem na prudký rozvoj techniky domnívali, že stroje brzy budou vykonávat většinu těžké práce a lidé si tak budou moci dosyta užívat volného času. Namísto toho skončily nové technologie a stroje ve vlastnictví bohatých, a průměrný občan, jehož práci nově nahradil stroj, se tak byl nucen učit se něčemu novému. Novopravicový model usiluje o rozprostření prospěchu z vyspělé techniky mezi široké vrstvy, ne pouze úzkou elitu.

Jakkoliv s sebou technika přinesla nezpochybnitelná pozitiva, často ji doprovázela také ztráta

pro mnohé drahocenných věcí – jako veřejné prostory bez televizní obrazovky, rukou psané dopisy nebo rukodělné předměty domácí spotřeby či oblečení. Podle Nové pravice bychom měli užívat technologie tam, kde jsou potřeba, ale chránit ostatní aspekty našich životů před jejími negativními dopady.

Za rozmanitost

Jednou ze základních podmínek existence ekosystémů je rozmanitost – rostlin, hmyzu, půd i zvířat. Víme, že v přirozeném prostředí má každý druh svou jedinečnou úlohu – a totéž platí o i lidech. Nová pravice tak je proti rasismu a věří, že každá lidská kultura a etnicita má svou vlastní krásu a hodnotu, již předkládá světu.

Nová pravice podporuje rozmanitost, zároveň si však uvědomuje, že program prosazovaný globalisty, neokonzervativci i neoliberály ji ve skutečnosti ubližuje a umenšuje. Přivést tak například stovky národnostních skupin do americké megalopole znamená, že se miliony imigrantů pro pozlátko konzumního života vzdají svých tradičních kultur. (Výjimkou jsou v tomto ohledu imigranti žijící v oddělených a svébytných enklávách, jako třeba muslimská společenství, jejichž *de facto* suverénní způsob života se ale stává hrozbou pro původní obyvatelstvo.)

Trpí také domácí obyvatelstvo, jehož kultura bývá imigrací narušena nebo dokonce zničena. Tak tomu bylo v případě kolonizace Ameriky evropskými osadníky v 18. století, a stejné to je i u barevných, kteří dnes proudí do Ameriky a Evropy, kde často podporují protibělošská opatření a vyvolávají rasovou nesnášenlivost vůči bělochům.

Lidé z prostředí Nové pravice plně podporují právo všech kultur být hrdý na svou rasu i dědictví a samostatné rozhodování o svém osudu. Proto odsuzují pokusy umlčet Evropany a evropské Američany, kteří vystupují na obranu svých zájmů a vytvářejí svá vlastní identitární hnutí. Za to jsou často neprávem cejchováni jako rasisté či neonacisté ve snaze umlčet jejich hlasy, přestože se Nová pravice proti těmto ideologiím kategoricky vymezuje.

Protože novopravicový intelektuální proud vznikl v Evropě, soustředí se především na ochranu kultury a právo na sebeurčení všech evropských etnických skupin. V Americe se pak tyto tendence projevují především jako právo na „bělošskou“ identitu a obrana práv evropských Američanů. Nová pravice hájí tytéž ideály a zásady pro každou kulturu a rasu, ne jen pro evropské skupiny – a tak mohou řadu těchto „identitárních“ myšlenek klidně při vytváření vlastních představ o své budoucnosti využít i Neevropané.

Metapolitický a intelektuální přístup

Podle Alaina de Benoista neutváří hodnoty zastávané společností politika – naopak každé politické změně musí předcházet ideologický posun. Dobrým příkladem nám může být téma homosexuálních svazků: Před jejich právním zakotvením probíhala dlouhá desetiletí kampaň obhájců práv gayů ve společnosti. Přijetí širokou společností tak přišlo dávno před oficiální akcí vlády. Proto se Nová pravice soustředí na metapolitiku (tedy to „nad“ politikou, nebo to,

co jí předchází) ve snaze přispět k proměně hodnot a kultury. Tím pádem se profiluje jako intelektuální hnutí, které před přímou účastí v politice upřednostňuje spíše debatu o myšlenkách a publicistickou činnost.

Alternativní pravice, která s Novou pravíci řadu postojů a perspektiv sdílí, je oproti ní více obrácena k širším vrstvám: účast v „memetické válce“ za zvolení prezidenta Trumpa, organizace veřejných shromáždění a protestů či aktivní online zapojení do zpravodajského cyklu. Jelikož se do hnutí ovlivněných Novou pravíci následkem evropské imigrační krize a excesů globalismu a kapitalismu zapojuje stále více mladých lidí, vydává se stále častěji také do ulic.

Proti válce i intervencím

Protože Nová pravice stojí za právem všech kultur na existenci podle svých vlastních představ, nikoho by nemělo překvapit, že její stoupenci vystupují proti vojenským intervencím i válkám obecně. Západ se v minulosti často vměšoval do vnitřních záležitostí zemí v ostatních částech světa, a tak bychom měli uznat minulé chyby a od dalších takových činů upustit.

Proto vyznavači idejí Nové pravice v Americe nepodporují republikánský ani demokratický střední politický proud, který hodlá zachovat a případně posílit americkou vojenskou přítomnost na Středním Východě a v dalších zemích. Každá kultura by měla mít právo vládnout si sama – bez cizí kontroly či manipulace.

Moderní tradicionalismus

Pravici její odpůrci často obviňují ze zpátečnictví nebo snah přinést zpět k životu hodnoty a praktiky, jež lidé už dávno opustili. Nová pravice však chce zachovat ty tradiční hodnoty, jež se ve zkoušce věků ukázaly jako zdravé a společnosti prospěšné, ale současně se nemíní uzavírat se novým myšlenkám ani praxi. Jak ostatně řekl Gustav Mahler: „Tradice neznamená uctívání popela, ale udržování ohně“.

Část Nové pravice skutečně vyzývá k návratu k agrárnějšímu způsobu života, což však ještě neznamená žít jako Amišové a vzdát se všech moderních vymožeností. V rámci této syntézy tradice a moderny tak mohou lidé inspirovaní novopravicovými myšlenkami prosazovat tradiční či důstojnější styl oblékání s iPhoneem v kapse. Mohou podporovat domácí výuku dětí podle klasického kurikula, ale nechat své děti používat laptop. Někteří si třeba pěstují svou zeleninu nebo nakupují na místním farmářském trhu, ale při vaření používají nejnovější kuchyňské spotřebiče atd.

Nad a za pravolevé dělení

Nová pravice nevznikla s ambicí stát se další pravíci politickou stranou. Tradiční vymezení levice a pravice pro sebe považovali za nevhodné, a jen neochotně přijali tuto nálepku vytvořenou nepřátelským tiskem. V mnoha ohledech tak jejich hodnoty připomínají

DÉLSKÝ POTÁPĚČ

smýšlení evropských a amerických „liberálů“ ještě předtím, než byl liberalismus zcela pohlcen politikou identity pro všechny skupiny s výjimkou bělochů. Proto k sobě Nová pravice láká nové příznivce z řad „vyléčených“ liberálů, libertariánů, konzervativců i lidí dříve apolitických.

* * *

Jako nejlepší v angličtině dostupné představení Nové pravice doporučuji knihy dr. Tomislava Sunice *Against Democracy and Equality: The European New Right* a dr. Michaela O'Meara *New Culture, New Right: Anti-Liberalism in Postmodern Europe*.

Úvaha Manon Welles *A Normie's Guide to the New Right* vyšla na stránkách *Aristocrats of the Soul* 23. června 2017.